

koncept za esej

Razvijanje teme

a).
Na primer: »Sunce bičuje svest«
Pre nego što »Sunce bičuje svest«
postoje Sunce i Covek
pre imena, materija.

b).
U fosilima
drveća,
životinja,
ptica
i putnika,
gde se tuga i vreme
talože.

v).
Vavilon
i Stobi
poetski su svetovi.
Vekovima stvarani,
rušeni, otkrivani,
a mi bismo za tren hteli
njihovo biće
i žitije da okrijemo.

g).
Crna
vazda studena i bistra
kao tvoj pogled
svedok je zakonitosti
dijalektike

Ili
hoću na kažem
tvoje oči
objašnjavaju moje.

d).
Antički grad
ćutke napuštamo.
Pogled nam je i dalje okrenut
njemu i mi tražimo
čudesne zvuke imena,
»ono« pre katastrofe.

Razumemo se škrgutom zuba
i slučajnim kricima
što liče na »one«
iz vremena rušenja.

primedba:

Treba što detaljnije objasniti
slučaj kad se nenadano prenosimo
u istom trenu jer smo oboje
primetili neko crveno drveće.
Ništa ne rekosmo,
a besmo svesni
daa je upravo crveno drveće
reč koja označava
radanje ovog kulturno-istorijskog
spomenika pod zaštitom države,
da je upravo crveno drveće
našeg vraćanja u V-vek
i da nemamo moći da progovorimo
jezikom toga doba.

Evo nas iznenadene pred kapijom Stobija:
Heraklejske dveri
zapadno groblje
podzemne životinje uznemirene
ptice beže
kobna juga
gradski časovnik najavljuje
hitnu restauraciju
konzervaciju
kulturnog nasleđa
suveniri

PITANJE: Zašto su kipovi tužni i ranjeni kao klovnovi
a ulice i bazilike puste i prazne kao ja?

Teze:

1.
I nakon petnaest stoleća
Stobi je usamljen
i tuguje za vremenom svoga procvata.
2.
Nostalgija je mnogo veća
pred činjenicom da se prošlost ne vraća,
već da se obnavlja kroz nove forme.
3.
Sada u Stobi ljudi samo navrate
ili, u najboljem slučaju, odsednu u njemu.
4.
Interesantno je da se posmatra
odnos Starih Slovena prema Antici.
5.
Iražeći iznova drugu polovinu dvadesetog veka
mi se vraćamo stanju
u kojem je pomešano staro i novo vreme.

Zaključci:

1. Forma je sama sa sobom
ili, u Stobiju niko ne ostaje.
2. Sadržina i duh su istorija,
života pre nestanka
i vremena potom.
3. Mrtvi stanovnici Stobija
pretvaraju se u bilje
i u tugu koja oživljava i prolepšava ruševine.
4. Kulturni događaji u Stobiju
za njega znače bolno podsećanje
i radost što se budućnost nastavlja
i što staro ustupa mesto novom.
5. Život, ipak, traje.
(Neotkrivena reč,
»ono« pre smrti je
relativno
lep primer koji će nas ponovo
vratiti u Stobi
ili u neko drugo mesto,
u daleku istoriju
i u blago naše zemlje.)

Varijacija na istu temu:
Odakle ona tuga golema
u ruševinama?

Preveo sa makedonskog:
Risto Vasilevski